

Na osnovu tačke 2. Amandmana XL na Ustav Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 28/94), donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OSIGURANJU OD ODGOVORNOSTI ZA MOTORNA VOZILA I OSTALIM OBAVEZNYM OSIGURANJIMA OD ODGOVORNOSTI

Proglašavam Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Dvadeset četvrtoj sjednici, održanoj 26. januara 2005. godine - a Vijeće naroda 15. februara 2005. godine potvrdilo da usvojenim Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti nije ugrožen vitalni nacionalni interes konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

Broj: 01-020-92/05
16. februara 2005. godine
Banja Luka

Predsjednik
Republike,
Dragan Čavić, s.r.

ZAKON

O OSIGURANJU OD ODGOVORNOSTI ZA MOTORNA VOZILA I OSTALIM OBAVEZNYM OSIGURANJIMA OD ODGOVORNOSTI

I - OSIGURANJE AUTOODGOVORNOSTI

1.1. Opšte odredbe

Ciljevi Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, ostala obavezna osiguranja od odgovornosti, osnivanje i ovlaštenja Zaštitnog fonda Republike Srpske.

Definicije

Član 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

"Osiguranje od autoodgovornosti" je vrsta osiguranja građanske odgovornosti za posljedice upotrebe motornog vozila u domaćem i ino drumskom saobraćaju, koje nastanu po treća lica kao i odgovornost vozača, a za koje se ovim zakonom utvrđuje obaveza vlasnika i korisnika da obezbijede osiguravajuće pokriće za svoju odgovornost.

"Vozilo" označava svako prevozno sredstvo na dva ili više točkova namijenjeno za kretanje po drumu (kopnu) radi prevoza lica i stvari, koje se pokreće snagom sopstvenog motora (osim šinskih vozila), a u širem smislu: vučna vozila i priključna vozila bez obzira jesu li priključena ili ne, a za koje vlasnici ili korisnici imaju obavezu registracije, shodno drugim relevantnim propisima, osim vozila izuzetih po ovom zakonu.

"Organizaciona jedinica" označava: sjedište ili filijalu društva za osiguranje.

"Zelena karta" označava međunarodnu potvrdu o osiguranju izdatu u ime nacionalnog biroa u skladu sa Preporukom broj 5 od 25. januara 1949. godine, koju je izdao Potkomitet za

drumski prevoz Komiteta za kopneni prevoz Komisije za privredu Ujedinjenih naroda za Evropu (u daljem tekstu: Potkomitet UN).

“**Teritorija na kojoj se vozilo uobičajno nalazi**” označava:

- a. teritoriju zemlje čije registarske tablice vozilo nosi;
- b. teritoriju zemlje u kojoj je vozilo registrovano, bilo da su tablice stalne ili probne;
- c. teritoriju zemlje u kojoj su izdate tablice osiguranja ili znak prepoznavanja, u slučajevima kada za neku vrstu vozila registrovanje nije obavezno, ali vozilo nosi tablice osiguranja ili neki drugi znak prepoznavanja jednak registarskim tablicama;
- d. teritoriju zemlje u kojoj lice koje ima vozilo u posjedu ima prebivalište, u slučajevima kada za neku vrstu vozila nisu obavezne: registarske tablice, tablice osiguranja, ili neki drugi znak prepoznavanja;
- e. teritoriju zemlje u kojoj se desila saobraćajna nezgoda, u slučajevima kada vozila nose lažne registarske tablice i kada su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi.

“**Osigurana suma**” je gornja granica naknade, odnosno obaveze osiguravača.

“**Osiguravač**” je društvo za osiguranje koje osigurava od rizika građanske odgovornosti prouzrokovane upotrebom vozila na teritoriji Bosne i Hercegovine, isključujući odgovornost vozara, Zaštitni fond Republike Srpske, Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine i Biro zelene karte Bosne i Hercegovine.

“**Osiguranik**” je lice čija se odgovornost pokriva u skladu sa odredbama ovog zakona.

“**Oštećena strana**” označava svako lice koje ima pravo na naknadu u vezi sa bilo kojom štetom ili povredom koju izazovu vozila.

“**Šteta na licima**” obuhvata smrt, tjelesnu povredu i narušavanje zdravlja.

“**Polisa osiguranja (potvrda o osiguranju)**” je dokument koji izdaju društva za osiguranje koja pokrivaju rizike građanske odgovornosti prouzrokovane upotrebom vozila na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, a koji dokazuje da je ugovoreno sa osiguranikom obavezno pokriće za ove rizike.

“**Zaštitni fond RS**” je pravno lice sa sjedištem u Banjoj Luci, koje je osnovano sa ciljem da pokriva štete koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

“**Zaštitni fond FBiH**” je pravno lice sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje je osnovano sa ciljem da pokriva štete koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

“**Biro zelene karte BiH**” označava profesionalnu organizaciju osnovanu u skladu sa Preporukom broj 5 koju je 25. januara 1949. godine usvojio Potkomitet za drumski prevoz Komiteta za kopneni prevoz Komisije za privredu Ujedinjenih naroda za Evropu.

Lica koja podliježu obavezi osiguranja

Član 3.

Vlasnik ili korisnik vozila koje se u Republici Srpskoj kreće po putevima ili na području koje je dostupno javnosti obavezan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete koje upotrebom motornog vozila pričinu trećim licima isključujući odgovornost vozara (osiguranje od autoodgovornosti), u skladu sa odredbama ovog zakona.

Obaveza korisnika iz stava 1. ovog člana postoji samo u slučaju kada vozilo koristi preduzeće za izdavanje vozila pod zakup.

Minimalno teritorijalno važenje polise osiguranja od autoodgovornosti prema trećim stranama izdate u Bosni i Hercegovini, prema ovom zakonu ili prema Zakonu o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim odredbama o obaveznim osiguranjima od odgovornosti Federacije Bosne i Hercegovine je teritorija Bosne i Hercegovine.

Registrovanje motornog i priključnog vozila, produženje registracije i izdavanje probnih tablica može se izvršiti nakon što se nadležnom organu za registraciju ili za izdavanje probnih tablica podnesu važeće polise ili potvrde o osiguranju od autoodgovornosti prema trećim stranama.

Uz važeću polisu ili drugi dokaz postojanja osiguranja od autoodgovornosti mora postojati odgovarajući dokaz o uplaćenju premiji predviđen propisima o platnom prometu i platnim transakcijama.

Izuzeci od obaveze osiguravanja od autoodgovornosti

Član 4.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na vozila Vojske Republike Srpske, stranih vlada i međunarodnih organizacija, kao i na vozila koja nose posebne tablice. Motorna vozila, koja se izuzimaju od obaveze osiguranja od autoodgovornosti, moraju imati dokument nadležnog organa entiteta, Bosne i Hercegovine, ili međunarodne organizacije koji potvrđuje njihov status i oznaku organa ili tijela nadležnog za isplatu naknada oštećenim stranama koje može biti tuženo bilo kom nadležnom sudu u Bosni i Hercegovini.

Republika Srpska obezbjeđuje plaćanje naknada za svaku štetu ili povredu koju na teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine prouzrokuju vozila koja pripadaju Vojsci Republike Srpske ili druga vozila Republike Srpske koja su izuzeta od obaveznog osiguranja na osnovu odredbi ovog člana. Republika Srpska spisak vozila iz ovog člana proslijeđuje Federaciji Bosne i Hercegovine i Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini, i prihvata izuzetke zasnovane na ovom članu i pod uslovima koji su navedeni u ovom članu za vozila sa spiska izuzetih vozila Federacije Bosne i Hercegovine.

Republika Srpska je odgovorna prema oštećenoj strani u slučaju povrede ili štete koju prouzrokuje lice koje neovlašćeno upotrijebi motorno vozilo iz stava 2. ovog člana, a naknada se obračunava i plaća u skladu sa odredbama ovog zakona.

Posebne tarife

Član 5.

U slučajevima kada neko lice ne može dobiti pokriće osiguranja od autoodgovornosti zbog visokog nivoa rizika ili niskog nivoa premija, vlasnik ili korisnik vozila koje podliježe obaveznom osiguranju od autoodgovornosti prema trećim stranama odmah podnosi zahtjev za obračun posebne premije Agenciji za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija RS). Agencija RS imenuje komisiju koja će obračunati posebnu premiju za podnosioca zahtjeva, u kojoj učestvuju i članovi udruženja društava za osiguranje, ukoliko je takvo udruženje osnovano u Republici Srpskoj. Podnosilac zahtjeva se može obratiti bilo kom osiguravaču u koji posluje u Republici Srpskoj sa zahtjevom koji sadrži obračun komisije, a osiguravač je obavezan da prihvati zahtjev.

Ako osiguravač odbije da prihvati zahtjev iz ovog člana, kažnjava se u skladu sa odredbama člana 23. ovog zakona.

Potvrda o osiguranju - kontrola osiguranja

Član 6.

Prilikom policijskih kontrola, postojanje važećeg osiguranja od građanske odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim stranama u saobraćajnim nezgodama (osiguranja od autoodgovornosti) dokazuje se polisom osiguranja koju izdaju osiguravači ovlašćeni da pružaju tu vrstu osiguranja u Republici Srpskoj ili Federaciji Bosne i Hercegovine ili odgovarajućim međunarodnim dokumentima koji važe u Republici Srpskoj ili Federaciji Bosne i Hercegovine, i to samo za period koji je naveden na njima.

Lica koja na teritoriju Bosne i Hercegovine uđu vozilima koja se uobičajno nalaze u inostranstvu, smatraju se osiguranim u skladu sa ovim zakonom, ako posjeduju zelenu kartu koja važi na teritoriji Bosne i Hercegovine, a koju je izdao nacionalni biro osiguravanja za motorna vozila, osnovan s ciljem da izdaje zelene karte i koji je potpisao bilateralnu konvenciju za izmirivanje potraživanja u Bosni i Hercegovini, ili koju je izdao osiguravač koji je ovlašćen da izdaje zelene karte.

Za vozila koja ulaze ili putuju u Bosnu i Hercegovinu, a koja se uobičajeno nalaze na teritoriji zemalja članica Evropske unije, neće se vršiti kontrola pokrića osiguranjem, pod uslovom

da je između nacionalnog biroa osiguravanja i Biroa zelene karte u BiH potpisan Multilateralni sporazum od 15. marta 1991. godine (u daljem tekstu: Multilateralni sporazum).

Provjera vozila koja ulaze u Bosnu i Hercegovinu sa teritorije neke zemlje članice Evropske unije, a koja se uobičajeno nalaze na teritoriji neke treće zemlje sa kojom nije potpisan sporazum koji je naveden u prethodnom stavu, obavljaće se samo povremeno i nasumično.

Vlasnici ili korisnici vozila, koja se uobičajeno nalaze u nekoj zemlji koja nije članica Evropske unije ili vanevropskoj teritoriji neke zemlje članice Evropske unije, nacionalni biro osiguranja (biro zelene karte) zemlje čija teritorija nije članica Multilateralnog sporazuma, da bi ušli na teritoriju Bosne i Hercegovine, moraju vozila osigurati od odgovornosti prema trećim licima. Navedeno osiguranje mora važiti na cijeloj evropskoj teritoriji zemalja članica Evropske unije, kao i na teritoriji država čiji su nacionalni biro osiguranja potpisali Multilateralni sporazum. Ispunjenje ove obaveze se dokazuje isključivo posjedovanjem potvrde o osiguranju u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

Ako se u toku perioda osiguranja promijeni vlasnik ili korisnik motornog vozila, novi vlasnik ili korisnik odmah o tome obavještava osiguravača, a najkasnije u roku od trideset (30) dana od dana promjene vlasnika ili korisnika. Osiguranik ima pravo da u roku od petnaest (15) dana od tog obavještenja raskine ugovor o osiguranju i da zahtijeva povrat dijela premije. Otkaz stupa na snagu nakon isteka roka od petnaest (15) dana od dana na koji je osiguranik primio obavještenje o otkazu.

Novi vlasnik ili korisnik ima pravo da raskine ugovor o osiguranju ako ne prihvata uslove osiguravača, pod uslovom da je ugovorio drugo pokriće osiguranjem.

Kvalitativni obim pokrića

Član 7.

Osiguranje od autoodgovornosti pokriva građansku odgovornost, vlasnika, korisnika i bilo kojeg vozača motornog vozila prema trećim stranama koje imaju zahtjev za odštetu od osiguranika, u skladu sa odredbama važećeg zakona o obligacionim odnosima.

Lica čija je odgovornost pokrivena ugovorom o osiguranju, kao i lica koja nisu osiguranici, a zaključila su polis osiguranja sa osiguravačem kao ugovorna strana, ne smatraju se trećim stranama u smislu stava 1. ovog člana. U slučaju da su lica iz stava 1. ovog člana pravna lica, ni ovlašćeni zastupnici tih pravnih lica se neće smatrati trećim stranama.

Osiguravač isplaćuje naknadu za štetu na licima, kao i štetu na imovini ili za njeno uništenje prouzrokovano u saobraćajnim nezgodama trećim licima za koje je osiguranik po zakonu odgovoran, kao i naknadu opravdanih troškova koje je osiguranik imao u sudskom ili vansudskom postupku.

Naknade se plaćaju bez obzira na mjesto u kom se desila saobraćajna nezgoda, nezavisno od toga da li se nezgoda desila tokom vožnje ili dok je vozilo bilo zaustavljeno.

Naknade se plaćaju i za gubitke koji nastanu postojanjem ili radom instalacija na vozilu, kao i za štete koje načine prikolice ili bočna vozila.

Svako lice oštećeno vozilom, čiji vlasnik ili korisnik podliježe obavezi osiguranja od autoodgovornosti, koje ima pravo da traži odštetu od vozača, bez obzira da li je to lice bilo unutar ili van tog vozila, ima neposredno potraživanje od osiguravača.

Šteta na imovini koju prevozi motorno vozilo nije pokrivena obaveznim osiguranjem od autoodgovornosti, osim u slučajevima kada se prevoz te imovine vrši bez naplate.

Šteta nanosena licima koja su dobrovoljno ušla u vozilo koje je načinilo štetu ili nanijelo povredu nije pokrivena ugovorom o osiguranju kada osiguravač može dokazati da su znala da je vozilo bilo ukradeno.

Kvantitativni obim pokrića

Član 8.

Agencija RS donosi odluku kojom se reguliše najmanji iznos na koji se može ugovoriti osigurana suma po osiguranom slučaju. Iznos osigurane sume po osiguranom slučaju ne može biti manji od iznosa:

a. u slučaju štete na licima 500.000,00 KM, bez obzira na broj žrtava uključenih u istu nezgodu, dvije godine nakon stupanja na snagu ovog zakona ovaj iznos će biti ipso jure povećan na iznos od 1.000.000,00 KM;

b. u slučaju štete na imovini 350.000,00 KM po jednom štetnom događaju bez obzira na broj odštetnih zahtjeva proizašlih iz iste nezgode.

Ako postoji više od jednog osiguranog lica i ako ukupna naknada prelazi iznos naveden u stavu 1. ovog člana, iznos naknade će se srazmjerno smanjiti.

Ako neko društvo za osiguranje isplati podnosiocu zahtjeva iznos viši od iznosa na koji ima pravo s obzirom na srazmjerno smanjenu naknadu, jer nije znalo za ostala lica koja imaju pravo na naknadu, to društvo i dalje ima obavezu prema tim drugim licima samo do ukupnog iznosa navedenog u stavu 1. ovog člana.

Osiguravač je, po osnovu istog ugovora o osiguranju, odgovoran za naknadu štete koju pretrpe treća lica u Federaciji Bosne i Hercegovine nanesenu od vozila koja se uobičajeno nalaze u Republici Srpskoj, u skladu sa zakonskim odredbama i obaveznim pokrićem osiguranja koji važi u entitetu u kom se desila nezgoda, ili pokrićem koje je navedeno u polisi ili zakonodavstvu Republike Srpske, u zavisnosti koje je više.

Osiguravači zdravstvenog, invalidskog i penzijskog osiguranja imaju pravo za iznose koje su platili oštećenoj strani tražiti regres od osiguravača čiji je osiguranik odgovoran za nesreću.

Izmirenje odštetnih zahtjeva

Član 9.

Osiguravač je dužan da, nakon što podnosilac zahtjeva priloži svu potrebnu dokumentaciju, obradi odštetni zahtjev, odluči o osnovanosti istog u roku od 15 dana, te ukoliko osiguravač utvrdi da postoji njegova zakonska obaveza za naknadu štete, u daljem roku od 14 dana isplati iznos nadoknade pretrpljene štete.

Obaveza osiguravača iz stava 1. ovog člana ne isključuje i ne suspenduje pravo oštećene strane da se neposredno poslije nezgode obrati Ombudsmanu za osiguranje Agencije RS ili nadležnom sudu.

Pravo tužbe

Član 10.

Oštećeno lice ima pravo tužbe nadležnom sudu protiv osiguravača od autoodgovornosti do osiguranog iznosa, koji ne može biti manji od najnižeg iznosa predviđenog propisima iz oblasti osiguranja koji su na snazi u vrijeme kada se desi nezgoda. Pravo na tužbu ne utiče na pravo oštećene strane da podnese zahtjev prema vinovniku udesa.

Prigovori koji proizilaze iz ugovora o osiguranju

Član 11.

Osiguravač ne može isticati prigovore, koji proizilaze iz polise osiguranja, protiv zahtjeva za naknadu štete koji oštećena strana podnese prema odredbama člana 9. ovog zakona. Osiguravač koji je oštećenoj strani isplatio naknadu ima protiv osiguranika, ugovarača osiguranja ili vozača, sva prava koja su predviđena odredbama člana 12. ovog zakona.

Prigovor raskida ili isteka ugovora o osiguranju se može isticati prema oštećenim trećim stranama samo ako se nezgoda desila 15 (petnaest) dana poslije dana kada je osiguravač dao obavještenje o raskidu ili obustavi ili isteku ugovora.

Pravo regresa od osiguranika

Član 12.

Osiguravač od autoodgovornosti koji je isplatio naknadu oštećenom u saobraćajnoj nezgodi, koju su prouzrokovala lica čija je odgovornost prema trećim stranama pokrivena ovim zakonom, i ako je njihova ugovorna odgovornost isključena u slučajevima navedenim u ovom članu, ima pravo da tu naknadu potražuje od lica koje/koja su odgovorna za nezgodu u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, ali samo u sljedećim slučajevima:

- kada je vozač upravljao vozilom bez vozačke dozvole;
- kada je lice koje je odgovorno za nezgodu upravljalo vozilom bez saglasnosti osiguranika.

U ovom slučaju osiguravač može potraživati regres samo od vozača;

- kada je vozač ukrao vozilo ili kada je upravljao njime znajući da je ukradeno;
- kada vozilo koje je prouzrokovalo nezgodu nije korišćeno u svrhu koja je navedena u ugovoru o osiguranju;
- kada je vozač bio pod uticajem alkohola ili droga, koji su ga onemogućili da ima kontrolu nad vozilom.

Granično osiguranje

Član 13.

Vlasnici ili korisnici motornih vozila koja ulaze u Bosnu i Hercegovinu, a koja nisu osigurana u skladu sa ovim zakonom, i za koja nije izdata međunarodna potvrda o osiguranju (zelena karta) u skladu sa članom 6. ovog zakona ili je ta karta istekla, moraju pri ulasku na teritoriju Bosne i Hercegovine zaključiti granično osiguranje, u skladu sa ovim članom.

Granično osiguranje se zaključuje na period do 30 dana i ne može se obnavljati.

Svako društvo za osiguranje, koje se bavi osiguranjem od autoodgovornosti, može na svakoj granici imati ovlašćenog predstavnika da izdaje polise i potvrde graničnog osiguranja. U slučaju da ni jedno od osiguravajućih društava nema svog predstavnika na nekom graničnom prelazu, Biro zelene karte BiH, koji djeluje za račun svojih članova preuzeće obavezu držanja na tom graničnom prelazu predstavnika koji će biti nadležan za izdavanje graničnih polisa i potvrda za račun svih društava za osiguranje.

Oblik potvrde iz stava 3. ovog člana propisuje Biro zelene karte BiH.

1.2. Zaštitni fond

Institucija Zaštitnog fonda

Član 14.

U Republici Srpskoj se osniva Zaštitni fond Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond RS) sa sjedištem u Banjoj Luci, koji ima status pravnog lica.

Nadzor nad radom i kontrolu poslovanja Zaštitnog fonda RS vrši Agencija RS.

Cilj Zaštitnog fonda RS je plaćanje odštete osiguranja od građanske odgovornosti koje proizilaze iz saobraćajnih nezgoda, u slučajevima predviđenim u članu 15. ovog zakona.

Zaštitni fond RS ima sljedeće organe: Skupštinu članova, Upravni odbor i direktora.

Obaveze Zaštitnog fonda

Član 15.

Zaštitni fond RS je obavezan da oštećenim stranama plaća naknadu navedenu u stavu 3. člana 14. ovog zakona za slučajevne štete na licima i štete na imovini prouzrokovane u saobraćajnim nezgodama, kada:

- lice odgovorno za nezgodu ostane nepoznato, Zaštitni fond RS je obavezan dati naknadu samo u pogledu štete na licima, u svim slučajevima gdje se nezgoda desila na teritoriji Republike Srpske;

- je nezgodu prouzrokovalo vozilo za koje nije ispunjena obaveza iz člana 3. ovog zakona, a posjed nad vozilom ima lice sa prebivalištem u Republici Srpskoj;

- je protiv društva za osiguranje registrovanog u Republici Srpskoj pokrenut postupak posebne likvidacije zbog stečaja ili zbog oduzimanja dozvole za rad, zbog neispunjavanja finansijskih obaveza po Zakonu o društvima za osiguranje ili po ovom zakonu.

Naknada ne može prelaziti minimalne limite osiguranih suma za svaku nezgodu, koje su određene u stavu 1. člana 8. ovog zakona. Ako postoji više oštećenih strana, primjenjuju se odredbe člana 8. stav 2. ovog zakona.

U slučajevima predviđenim u stavu 1. ovog člana oštećena strana može potraživati naknadu od Zaštitnog fonda, ali ne i od pojedinačnih članova Fonda.

Nakon isplate odštete, Zaštitni fond RS preuzima sva prava oštećenog koja proizilaze iz nezgode, prema licu koje je odgovorno za štetu ili njegovom osiguravaču, kao i prema sredstvima društva za osiguranje koje je u postupku posebne likvidacije. Zaštitni fond RS ima prioritet korisnika naknade predviđene u članu 70. Zakona o društvima za osiguranje.

Zaštitni fond RS nije odgovoran za refundiranje osiguravaču obaveznog i privatnog zdravstvenog, invalidskog i penzijskog osiguranja za bilo koje iznose koje je taj osiguravač obavezan platiti oštećenoj strani.

Zaštitni fond RS preuzima prava oštećene strane prema osiguravaču obaveznog i privatnog zdravstvenog, invalidskog i penzijskog osiguranja do iznosa koji je Zaštitni fond RS platio oštećenoj strani.

Zaštitni fond RS je obavezan refundirati Birou zelene karte BiH sve iznose koje je Biro zelene karte BiH platio stranom obrađivačkom birou, kao što je definisano Jedinstvenim interbiro sporazumom između biroa, ukoliko je saobraćajna nezgoda prouzrokovana u stranoj zemlji vozilom za koje nisu ispunjene obaveze iz člana 3. ovog zakona, a lice koje ima vozila u posjedu ima boravište u Republici Srpskoj.

Članovi Zaštitnog fonda

Član 16.

Sva društva za osiguranje koja u Republici Srpskoj obavljaju osiguranje od autoodgovornosti, bez obzira da li im je registrovano sjedište u Republici Srpskoj ili u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i filijale društava za osiguranje čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine, a u Republici Srpskoj obavljaju osiguranje od autoodgovornosti, obavezno su članovi Zaštitnog fonda RS.

Da bi Zaštitni fond RS ispunjavao svoje obaveze, njegovi članovi su dužni plaćati doprinose, koji su zasnovani na procentu godišnjih premija osiguranja od autoodgovornosti. Godišnja premija je ukupni godišnji prihod od premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti za vozila iz Republike Srpske. Procenat godišnjih premija, koji se koristi za finansiranje Zaštitnog fonda RS, odlukom određuje Agencija RS.

U skladu sa finansijskim obavezama Zaštitnog fonda RS, Agencija RS može odlukom izmijeniti procenat iz stava 2. ovog člana. Procenat premija koji određuje Agencija RS ne može prelaziti 5% godišnje premije osiguranja od autoodgovornosti.

Da bi Zaštitni fond RS bio u mogućnosti da ispunjava svoje obaveze prve finansijske godine nakon objavljivanja ovog zakona, Agencija RS odrediće iznos doprinosa za svakog člana Zaštitnog fonda RS na osnovu prihoda od premija osiguranja od autoodgovornosti iz prethodne finansijske godine. Za društvo za osiguranje koje je tekuće finansijske godine dobilo dozvolu da obavlja osiguranje od autoodgovornosti, Agencija RS će kao prvi doprinos u Zaštitni Fond RS odrediti paušalni iznos koji će biti jednak prosječnom nivou sličnih doprinosa ostalih članova.

Skupština Zaštitnog fonda RS

Član 17.

Skupštinu Zaštitnog fonda RS čine ovlašćena lica članova Zaštitnog fonda RS. Skupština Zaštitnog fonda RS donosi odluke dvotrećinskom većinom ukupnog broja članova Zaštitnog fonda RS.

Skupština Zaštitnog fonda RS odlučuje:

- a. o imenovanju i razrješenju članova Upravnog odbora;
- b. donosi finansijski plan, usvaja finansijske izvještaje;
- c. donosi opšte akte koji, između ostalog, regulišu: sastav, način sazivanja i nadležnosti Upravnog odbora Zaštitnog fonda RS, vrijeme, način sazivanja, kvorum, glasanje o odlukama i radu Skupštine Zaštitnog fonda RS na osnovu ovog zakona i procedure za efikasnu obradu štete;
- d. o ugovaranju osiguranja Zaštitnog fonda RS kojim će se pokrivati nesolventnost njenih članova u pogledu izvršavanja njihovih obaveza prema Zaštitnom fondu RS.

Odlukom Agencije RS određuje se broj glasova koji će svaki od članova tokom naredne godine imati u Skupštini Zaštitnog fonda RS u srazmjeri sa uplaćenim doprinosom svakog od članova Zaštitnog fonda RS. Odluka se donosi u decembru tekuće godine za narednu godinu i objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Do donošenja odluke Agencije RS iz stava 3. ovog člana, svaki član ima pravo da glasa na Skupštini sa po jednim glasom na 4.000,00 KM ostvarenih premija osiguranja od autoodgovornosti iz prethodne godine. Članovi koji imaju premiju manju od 4.000,00 KM imaju pravo na jedan glas.

Upravni odbor i direktor

Član 18.

Zaštitnim fondom RS upravlja Upravni odbor. Upravni odbor ima pet članova, koje bira i razrješava Skupština Zaštitnog fonda RS na period od četiri godine.

Upravni odbor Zaštitnog fonda RS je obavezan da do kraja novembra svake godine podnese Agenciji RS izvještaj sa visinom uplaćenih doprinosa članova Zaštitnog fonda RS, u skladu sa članom 16. ovog zakona.

Upravni odbor imenuje i razrješava direktora.

Direktor organizuje rad i rukovodi poslovanjem, predstavlja i zastupa Zaštitni fond RS, izvršava odluke Upravnog odbora i odgovara za zakonit rad Zaštitnog fonda RS.

Direktor se imenuje na period od četiri godine.

Nadležnosti Agencije RS

Član 19.

Agencija RS daje saglasnost na donesene opšte akte od strane Skupštine Zaštitnog fonda RS i reguliše sva druga pitanja od suštinskog značaja za rad Zaštitnog fonda RS.

Oduzimanje dozvole za obavljanje djelatnosti

Član 20.

Ako član Zaštitnog fonda RS ne poštuje odredbe člana 16. ovog zakona, Agencija RS oduzima dozvolu za rad u vrsti osiguranja od autoodgovornosti.

U slučaju oduzimanja dozvole iz stava 1. ovog člana, nova dozvola se može izdati tek nakon isteka jedne godine od dana oduzimanja i nakon potpunog izvršavanja obaveza društva kome se dozvola daje.

U slučaju prestanka članstva u Zaštitnom fondu RS, koje je posljedica oduzimanja dozvole, taj član ima pravo da od Zaštitnog fonda RS traži povrat preostalog iznosa uplaćenih doprinosa, koji ostaje nakon što se oduzmu iznosi srazmjerni oštetama i troškovima plaćenim do trenutka

prestanka njegovog članstva, kao i dio srazmjerni rezervisanim štetama. Povrat sredstava iz ovog stava se može izvršiti tek nakon šest mjeseci po isteku računovodstvene godine u kojoj je oduzeta dozvola.

1.3. Informativni centar

Opšte odredbe

Član 21.

Posebnim zakonom osnovaće se Informativni centar za vođenje registra, sa svim podacima i pojedinostima o registrovanim motornim vozilima koja se nalaze u Republici Srpskoj, kao i svi neophodni podaci o nezgodama i prekograničnom saobraćaju, u cilju informisanja svih lica koja za to imaju zakonski interes.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske ili sudovi koji posjeduju podatke o saobraćajnim nezgodama obavezni su društvima za osiguranje na njihov zahtjev dostaviti tražene podatke o saobraćajnim nezgodama.

1.4. Kaznene odredbe

Prekršaji

Član 22.

Vlasnik ili korisnik vozila koje je u upotrebi u Republici Srpskoj, na putevima ili područjima dostupnim javnosti i koje ne pribavi osiguranje od odgovornosti prema trećim licima koje proizilazi iz saobraćajnih nezgoda, kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 KM.

Član 23.

Novčana kazna u iznosu od 17.000,00 KM izriče se društvu za osiguranje koje propusti da ispuni obaveze predviđene odredbama člana 5., člana 9. stav 1. i člana 16. stav 2. ovog zakona.

Odgovorno lice u društvu za osiguranje biće kažnjeno za prekršaje određene ovim članom novčanom kaznom u iznosu od 1.700,00 KM.

Postupak predviđen članom 78. Zakona o društvima za osiguranje se primjenjuje na prekršajni postupak za prekršaje regulisane ovim članom.

Sve novčane kazne koje su određene ovim članom plaćaju se u budžet Republike Srpske, a troškovi vođenja prvostepenog postupka na račun Agencije RS.

II - OSTALA OBAVEZNA OSIGURANJA OD ODGOVORNOSTI

Član 24.

Obaveze osiguranja građanske odgovornosti po ovom zakonu utvrđuju se za:

1. prevoznike koji su registrovani za prevoz putnika u svim vidovima javnog saobraćaja od posljedica nesrećnog slučaja koje pretrpi putnik u javnom saobraćaju;
2. vlasnike i korisnike plovila na motorni pogon (pomorskih, riječnih, plovila na unutrašnjim vodama) od posljedica upotrebe plovila koje pretrpe treća lica;
3. vlasnike i korisnike vazduhoplova od posljedica upotrebe vazduhoplova koje nastanu za treća lica.

Agencija RS će svojim podzakonskim aktima utvrditi opšte uslove, visine osiguranih suma, kao i premijske sisteme obavezne za ove vrste osiguranja.

Kad je osiguranje od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima propisano kao obavezno, treća lica imaju neposredno potraživanje od osiguravajućeg društva do limita do koga je osiguranje obavezno, čak i ako iznos naknade štete prelazi osigurani iznos.

Osiguravač ne može uložiti prigovore koji proističu iz ugovora o osiguranju protiv trećeg lica koje je pretrpjelo štetu, osim ukoliko lice koje je pretrpjelo štetu nije ugovarač osiguranja ili drugo lice pokriveno polisom, ili pod uslovom da zajedno žive, da su supružnici i rođaci do drugog stepena krvnog ili tazbinskog srodstva, bilo ugovarača osiguranja ili osiguranika. Ukoliko osiguravač izvrši plaćanje trećem licu, iako na to nije bio obavezan po ovim odredbama, osiguravač će subrogirati zahtjev treće strane protiv osiguranika i to do visine plaćenog iznosa. Ograničenje neće postojati prije isteka šest mjeseci po subrogaciji.

Ne mogu se prema trećoj strani koja je pretrpjela štetu isticati prigovori koji se odnose na razloge za raskid ili istek ugovora osiguranja prije isteka roka od 30 dana od dana kada je osiguravač obavijestio o raskidu ugovarača ili pravno lice određeno u te svrhe. U slučaju iz ovog stava, osiguravač se neće smatrati odgovornim do obima do kojeg treća strana može dobiti naknadu od drugog osiguravača za svoje štete, ili od fonda zdravstvenog osiguranja.

Ako je više trećih lica pretrpjelo gubitke ili oštećenje, svako mora biti srazmjerno obeštećeno. Ako naknada plaćena jednom potražiocu prelazi njegovu proporciju osigurane sume, osiguravač će biti oslobođen od svoje obaveze prema drugima za srazmjerne štete preko osigurane sume, osim ukoliko je osiguravač načinio prvo plaćanje svjestan postojanja drugih zahtjeva. Preostali oštećeni će imati zahtjev prema obeštećenoj trećoj strani za regres suma primljenih preko proporcionalnog iznosa osigurane sume koji bi mu pripadao.

Odredbe ovog člana se ne primjenjuju na osiguranje od autoodgovornosti.

III - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

Zaštitni fond RS će se osnovati u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zaštitni fond RS preuzima sredstva, prava i obaveze Biroa osiguranja Republike Srpske, koje se odnose na fond za naknadu šteta. Preostala sredstva, prava i obaveze Biroa osiguranja Republike Srpske preuzimaju članice u skladu sa aktima Biroa osiguranja Republike Srpske.

Član 26.

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Agencija RS. Agencija RS će donijeti podzakonske akte u skladu sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 27.

Polise osiguranja od autoodgovornosti, koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostaju važeće do dana njihovog isteka.

Ako je dozvola za obavljanje obaveznog osiguranja od autoodgovornosti oduzeta zbog neispunjavanja obaveze prema Zaštitnom Fondu RS, kako je regulisano odredbama člana 20. ovog zakona, društvo za osiguranje mora raskinuti polise u skladu sa članom 29. Zakona o društvima za osiguranje i refundirati osiguranicima prenosne premije po tim polisama po odbitku iznosa od 25% tih premija.

Odredbe člana 6. st. 3, 4. i 5. ovog zakona primjenjivaće se od dana kada Biro zelene karte BiH potpiše Multilateralni sporazum.

Odredbe člana 15. stav 6. ovog zakona primjenjivaće se od dana potpisivanja Multilateralnog sporazuma sa Biroom zelene karte BiH.

Član 28.

Do dana donošenja propisa Agencije RS o zajedničkim uslovima i premijskom sistemu za obavezna osiguranja od odgovornosti primjenjivaće se zajednički uslovi i premijski sistem sa jedinstvenim osnovicama dijela premije za nakanadu štete koje su organizacije za osiguranje primjenjivale do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 29.

Odredbe Zakona o osiguranju imovine i lica ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 14/00 i 20/00) koje se odnose na obavezno osiguranje za putnike u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja, obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima i vlasnika, odnosno korisnika brodica na motorni pogon od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima ostaće na snazi dok se ne donesu propisi koji će regulisati ostala obavezna osiguranja koja nisu osiguranje od autoodgovornosti, a po proceduri opisanoj u članu 6. stav 1. t. (b) i (c) Zakona o Agenciji za osiguranje BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 12/04).

Član 30.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a primjenjivaće se po isteku tri mjeseca od njegovog usvajanja.

Broj: 01-64/05
26. januara 2005. godine
Banja Luka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Dušan Stojičić, s.r.